

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 190g/2024
privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din
articolul 443 alin. (5) din Codul contravențional
*(obligativitatea semnării procesului-verbal de persoana în a cărei privință a
fost pornit procesul contravențional)*

CHIȘINĂU

3 aprilie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Ana Florean, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 27 septembrie 2024,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 3 aprilie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „de persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional” din articolul 443 alin. (5) teza întâi din Codul contravențional, ridicată de dl avocat Radu Jigău, în interesele dlui Serghei Bargan, în dosarul nr. 5r-3692/2022, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.
2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dna judecător Renata Popescu-Balta de la Judecătoria Chișinău, pe baza articolului 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 18 mai 2022, dl Serghei Bargan a fost sancționat contravențional pentru nerespectarea unor reguli de circulație rutieră, potrivit articolului 240 alin. (1) din Codul contravențional.
4. Dl Bargan a formulat o contestație împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție și împotriva deciziei de sancționare emise de agentul constatator.
5. În cadrul examinării contestației, dl avocat Radu Jigău a ridicat, în interesele dlui Bargan, excepția de neconstituționalitate a textului „de persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional” din articolul 443 alin. (5) teza întâi din Codul contravențional.
6. Printr-o încheiere din 20 decembrie 2023, instanța de judecată a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis, în acest sens, o sesizare la Curtea Constituțională, în vederea examinării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 21 Prezumția nevinovăției

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

[...]”

8. Prevederile relevante ale Codului contravențional, adoptat prin Legea nr. 218 din 24 octombrie 2008, sunt următoarele:

Articolul 443 Conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție

„[...]”

(5) Procesul-verbal se semnează pe fiecare pagină de agentul constatator, **de persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional** și de victimă când există. În cazul în care constatarea contravenției este de competența unui organ colegial, procesul-verbal cu privire la contravenție se încheie de către președintele organului colegial sau de către un membru ales cu votul majorității membrilor prezenți la ședința în al cărei cadru are loc constatarea faptei ori desemnat de către președintele acestei ședințe și se semnează de către toți membrii prezenți la ședință.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției

9. Autorul excepției susține că, potrivit prevederilor contestate, procesul-verbal cu privire la contravenție se semnează pe fiecare pagină de agentul constatator, de persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional și de victimă, atunci când există.

10. Autorul pretinde că prevederile contestate obligă persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional să-și recunoască vinovăția și să consimtă aplicarea sancțiunii stabilite de agentul constatator. Autorul afirmă că persoana în discuție ar trebui să aibă opțiunea de a semna sau de a nu semna procesul-verbal.

11. Autorul susține că obligativitatea semnării procesului-verbal de către persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional îi afectează prezumția de nevinovăție și dreptul la apărare, garantate de articolele 21 și 26 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul contravențional, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea observă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

15. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „de persoană în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional” din articolul 443 alin. (5) teza întâi din Codul contravențional. Prevederile contestate nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

16. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată în cadrul unui proces aflat pe rolul Judecătorei Chișinău care are ca obiect examinarea unei cauze contravenționale. Dat fiind faptul că autorul contestă legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenție, Curtea admite că dispozițiile contestate pot fi aplicate la examinarea cauzei.

17. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența a cel puțin unui drept garantat de Constituție (a se vedea DCC nr. 78 din 3 iunie 2021, § 17).

18. Autorul excepției a susținut în principal că obligativitatea semnării procesului-verbal de către persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional contravine articolelor 21 (*prezumția nevinovăției*) și 26 (*dreptul la apărare*) din Constituție. Autorul pretinde că persoanei nu i se poate impune să-și recunoască vinovăția și să consimtă aplicarea sancțiunii stabilite de agentul constator, ci aceasta ar trebui să aibă opțiunea de a semna sau de a refuza semnarea procesului-verbal cu privire la contravenție.

19. Curtea notează că articolul 21 din Constituție garantează principiul prezumției de nevinovăție, potrivit căruia orice persoană acuzată de comiterea unui delict este prezumată nevinovată până atunci când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

20. Cu privire la articolul 26 din Constituție, Curtea reiterează că dreptul la apărare reprezintă totalitatea prerogativelor și a posibilităților pe care persoanele le au, potrivit legii, în vederea apărării intereselor lor (a se vedea HCC nr. 5 din 3 martie 2022, § 65).

21. Referitor la criticile autorului, Curtea reține că procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul și, *inter alia*, va cuprinde obiectiile și probele pe care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional le aduce în apărarea sa (articolele 442 alin. (1) și 443 alin. (1) lit. g) din Codul contravențional). Mai mult, refuzul persoanei de a semna procesul-verbal se consemnează în procesul-verbal și se certifică prin semnătura a cel puțin unui martor. În cazul imposibilității de identificare a unui martor, agentul

constatator consemnează în procesul-verbal motivele obiective ale lipsei martorului și documentează, prin orice mijloace tehnice disponibile (audio/video), refuzul persoanei de a semna procesul-verbal (alineatul (6) din aceeași normă).

22. Așadar, Curtea subliniază că procesul-verbal cu privire la contravenție conține și mențiunile în care se consemnează refuzul persoanei de a semna procesul-verbal și/sau obiecțiile și probele aduse în apărarea sa. Prin urmare, persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional are opțiunea de a semna sau de a refuza semnarea procesului-verbal cu privire la contravenție.

23. Referitor la criticile autorului potrivit cărora prevederile contestate obligă persoana să-și recunoască vinovăția și să consimtă asupra sancțiunii stabilite de agentul constatator, Curtea reține următoarele.

24. Articolul 443 alineatul (11) din Cod stabilește că persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional va fi informată despre dreptul de a plăti jumătate din amendă dacă amenda este plătită în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale. Faptul recunoașterii contravenției și al acceptării sancțiunii stabilite de către agentul constatator se consemnează în procesul-verbal cu privire la contravenție.

25. Totodată, Curtea observă că agentul constatator și contravenientul pot conveni asupra unui acord de colaborare, iar faptul aducerii la cunoștință contravenientului a mărimii amenzii prevăzute pentru contravenția respectivă se va consemna în partea rezolutivă a procesului-verbal (alineatul 11¹ din aceeași normă).

26. Astfel, din analiza sistemică a reglementărilor pertinente, se observă că persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional nu-i este impusă recunoașterea vinovăției. Recunoașterea vinovăției poate avea loc în mod voluntar și în deplină cunoștință de cauză și de înțelegere a consecințelor juridice. Agentul constatator nu aplică sancțiunea pentru nerecunoașterea vinovăției, ci pentru comiterea unei contravenții. Persoana sancționată rămâne, în continuare, posesoarea tuturor garanțiilor procesuale, prin posibilitatea de a contesta în instanță decizia agentului constatator.

27. Curtea observă că criticile avansate de autor se bazează de fapt pe o interpretare proprie a prevederilor contestate. O dispoziție legală nu poate fi ruptă din sistemul normativ din care face parte și nu poate acționa în mod izolat. Dimpotrivă, ea trebuie citită în coroborare cu celelalte dispoziții incidente, ca făcând parte dintr-un sistem juridic coerent (DCC nr. 171 din 8 decembrie 2022, § 24).

28. Având în vedere cele menționate, Curtea reține că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate în discuție nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „de persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional” din articolul 443 alin. (5) teza întâi din Codul contravențional, ridicată de dl avocat Radu Jigău, în interesele dlui Serghei Bargan, în dosarul nr. 5r-3692/2022, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

*Chișinău, 3 aprilie 2025
DCC nr. 37
Dosarul nr. 190g/2024*